

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД

**“Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського”**

кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності

МАТЕРІАЛИ

**V Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених
“КОНЦЕПТИ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ СУЧАСНОГО
СУСПІЛЬСТВА”**

(Одеса, 25-26 травня 2023 року)

Одеса -2023

УДК: 1:403:316.6(08)

К 65 Концепти соціокультурної трансформації сучасного суспільства //
Матеріали V Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Концепти соціокультурної трансформації сучасного суспільства» (Одеса, 25-26 травня 2023 р.) 175 с.

Рецензенти:

Єременко Олександр Михайлович – доктор філософських наук, професор кафедри філософії Національного університету «Одеська юридична академія»

Пальчинська Мар'яна Вікторівна – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри психології, педагогіки та лінгводидактики Державного університету інтелектуальних технологій і зв'язку

Збірник матеріалів V Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Концепти соціокультурної трансформації сучасного суспільства» вміщує матеріали, які досліджують соціокультурні засади трансформацій ціннісної сфери життєдіяльності суспільства, аналізують соціокультурні трансформації молодіжного соціуму, показують соціокультурні трансформації освітнього середовища та розкривають проблемні моменти культури бізнесу в умовах соціокультурної трансформації сучасного українського суспільства, а також розглядають синергетику як самоорганізаційну систему у суспільстві, що трансформується. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, студентів.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

6. Гайдеггер М. Будувати, проживати, мислити. Харків: Фоліо, 1998. С. 313 - 332.

7. Ніцше Ф. Так мовив Заратустра: Книга для всіх і для нікого / пер. з нім. Л. Гринюк. Коломия: Галицька накладня Я. Оренштайна, 1910. 510 с.

8. Ніцше Ф. По той бік добра і зла. Генеалогія моралі / пер. з нім. А. Онішко. Львів: Літопис, 2002. 320 с.

9. Ортега-і-Гассет Х. Бунт мас. Вибрані твори. К.: Основи, 1994. С.15-139.

10. Скловський І.З., Аксьонова В.І. Трансформація українського суспільства на зламі тисячоліть (теоретико-методологічний аспект). Перспективи. Соціально-політичний журнал. №1. 2022. С.41-48.

Козобродова Діна Михайлівна, кандидат філософських наук, докторант кафедри менеджменту та інноваційних технологій соціокультурної діяльності факультету менеджменту освіти та науки Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова

ТВОРЧІСТЬ ЯК ЗАСІБ НІВЕЛЮВАННЯ НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА ПСИХОМІРНІСТЬ СОЦІАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ З КОНЦЕПТУАЛЬНО-ТЕОРЕТИЧНИХ ПОЗИЦІЙ ПСИХОСИНЕРГЕТИКИ

Ми усі розуміємо, що живемо в сучасному світі, який власноручно створили та продовжуємо створювати.

Але останнім часом ми бачимо як швидко в наше життя проникла цифра, розвиток цифрових технологій [3,7]. Який вже почав конкурувати з людиною, змінюючи засоби спілкування, систему освіти, та взагалі всі сфери життя людини. Тим самим створюючи нове цифрове середовище, котре діє по зовсім іншим принципам та законам.

Мета нашої роботи продемонструвати погляд на творчість з позицій психосинергетики [1,2,4] та показати за рахунок чого творчість може допомагати сучасній людині в її взаємодії з цифровізацією [3,5,7].

Проблема творчості всебічно і глибоко вивчалася з боку різних аспектів та у різних соціально-гуманітарних дисциплінах: філософії, лінгвістиці, психології, соціології тощо.

І це починається ще з періоду античності. Античні філософи її розглядали з двох позицій: з однієї- як божественне діяння, з іншої- як людське ремесло, що потребує умінь та навичок.

Але вже в епоху Відродження, творчість почали розглядати з боку творчої діяльності окремої особистості, яка є творцем нових об'єктів дійсності. Людина-творець.

В сучасній науці питання творчості розглядається багатьма вченими, як зарубіжними так і вітчизняними. Воно є одним з найактуальніших у сучасному світі на наш погляд.

Наприклад, К. Роджерс, американський психолог, розглядав творчість як створення принципово нового, того чого ще не було. І це нове людина робить з урахуванням життєвих обставин, подій та можливостей.

А. Маслоу розглядав творчість як невід'ємну рису, яка присутня в людині від її народження. Він один з перших розглянув творчість як найбільш універсальну характеристику людини, тобто як невід'ємну властивість людської природи. Тобто, на його погляд, здатність до творчості є запорука здорового існування людини [6].

Ця позиція дуже близька до нас в аспекті творчості як запоруки здорового існування людини.

З позицій психосинергетики ми розглядаємо творчість як механізм самоорганізації особистості, в якій виявляється її цілісність, складність і нелінійність її розвитку.

З цих позицій ми розглядаємо людину як цілісну, неподільну. Робимо ми це на підставі концептуальної моделі Єршової-Бабенко І.В. «ціле-в-цілому»/ «ціле в цілому»[8].

Ця концептуальна модель, як підкреслює її автор, демонструє цілісність всіх проявів людини та її поведінки.

З цієї позиції ми розглядаємо і соціальну реальність як психомірну, яка створена людиною.

Тобто соціальну реальність складають люди як макроцілісності.

Наразі, ми бачимо що відбувається зіткнення двох систем, одна з яких не самоорганізується, тобто нежива, цифра, і та що самоорганізується, тобто жива, це людина.

Вони істотно різні за своєю природою та проявом. І в кожній з них є свої особливості.

Ми вважаємо, що в останні часи цифровізація дуже стрімко розвивається та поширюється на всі сфери буття сучасної людини. І на наш погляд це є загрозою для людиномірного/психомірного світу людини.

Тому що цифра будучи неживою, і відповідно діючи за правилами неживих систем (зворотніх [9], тих що не самоорганізуються), проникає глибоко у соціальне середовище людини та позбавляє її психіку та людину в цілому її природи.

Ми маємо на увазі у данному контексті самоорганізацію. Тому що за визначенням психосинергетики психіка людини являє собою відкрите нелінійне

середовище/систему, що самоорганізується. Тобто процес самоорганізації є природним для людини та її психіки.

Цифра же діє по своїм іншим більш жорстким правилам, людині не притаманним, але притаманним неживим системам.

Тобто ми бачимо зіткнення цифрового та людиномірного/психомірного середовищ/систем.

Через цю їх різницю цифра зупиняє процеси самоорганізації в психіці людини, роблячи її не здоровою через зниження її природних потенційних можливостей.

Грунтуючись на визначенні психіки людини як складної нелінійної системи/середовища, що самоорганізується, яке є базовим у психосинергетиці [2,4], та спираючись на концептуальну модель «ціле-в-цілому» того ж автора, ми можемо сказати, що творчість людини розвивається за синергетичними принципами. Тобто відповідно з цим їй притаманні-самоорганізація, хаотизація, нелінійність.

Тому характерною рисою творчості є створення принципово нового, того чого раніше не існувало і що вимагає проявів цілісності та індивідуальності особистості.

Тобто з цих позицій творчість є невід'ємною сутнісною характеристикою людини.

З позицій психосинергетики творчість є механізмом самоорганізації особистості, в якій виявляється її цілісність, складність і нелінійність її розвитку[6]. Тому ми вважаємо, що за її допомогою, ми можемо повертати людині її природні властивості, які могли бути приглушені або зруйновані під впливом нелюдиномірних цифрових технологій.

Таким чином, в роботі ми розкрили:

- 1/ погляд на творчість з позицій психосинергетики;
- 2/ продемонстрували за рахунок чого творчість з позицій психосинергетики, може допомагати сучасній людині в її взаємодії з цифросоціумом.

Список використаних джерел:

1. Ершова-Бабенко И.В. Психосинергетика/Психосинергетика: методологический статус, теория, практика/ Юбилейный сборник научных трудов проф Ершовой-Бабенко И.В./ред.-сост. В.Б.Ханжи, Н.В.Кривцова.- Одесса:Феникс,2020.-с.18-29
2. Ершова-Бабенко И.В. Психосинергетика. Монография.-Херсон, изд-во «Гринь Д.С.», 2015.-488с.
3. Ершова-Бабенко И.В. (2020). Проблема новой научной картины Мира. Мир «цифры» и «цифро-субъекта». Norwegian Journal of development of the International Science. No44/2020, pp.53-60

4. Ершова-Бабенко И.В. (1992). Методология исследования психики как синергетического объекта. Одесса: ОДЭКОМ, 124 с.
5. Ершова-Бабенко И.В., Гончарова О. Нечеловекомерные составляющие поля человекомерности. Філософія освіти. 2015. №2(17). Стр 243-259
6. Козобродова Д.М. Творчість крізь призму концепту «brain-psyche-mind/consciousness»/Д.М. Козобродова // Вища освіта України. 2021, №4, с. 57-63.
7. V.Andrushchenko, I.Yershova-Babenko, D.Kozobrodova, A.Seliverstova, I.Lysakova. (2022). Digitazation of society: implications and perspectives in the context of the psycho-dimensionality of social reality psyhosynergetics. Amazonia Investiga, No11(56)/2022, pp.183-195.
8. Ершова-Бабенко И.В. Психосинергетические стратегии человеческой деятельности. (Концептуальная модель). Монография.- В.: NOVA KNYHA, 2005.-360 с.
9. Prigogine I., Stengers I. (1984). Order from Chaos: a New Dialogue between Man and Nature.

Окорокова Віра Вікторівна – доктор філософських наук, професор кафедри всесвітньої історії та методології науки ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

СИНЕРГЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Зростання впливу інформаційно-комунікативних технологій в життєдіяльності соціуму і людини, глибокі зміни моделей соціальної організації і співпраці завдяки широкому розповсюдженню гнучких мережевих структур говорять не тільки про певні трансформаційні процеси в соціальній системі, а й її здатності до самоорганізації. Л. Рідченко зазначає, що в епоху інформаційно-телекомунікаційних технологій усе складніше знайти нові факти певної проблематики, впоратися з величезними інформаційними потоками. У зв'язку з цим постає необхідність сприйняття інформації як системотворчого феномена. Нелінійна залежність взаємодії між частинами середовища системи обов'язково необхідна для виникнення самоорганізації в системі. В нелінійній методології системний аналіз процесів самоорганізації вказує нові перспективи в дослідженні проблем сьогодення [7].

Мова йде про синтез різних моделей пізнання, що дозволило в даний час сформулювати деякі загальні принципи математичного моделювання процесів